

מסורת הש"ס

א) מכות ה': [ע"ש תוספתא

סנהדרין פ"ו,] (ב) צ"ב ע"ג:

א) (מכותות לג.) צ"ק פ"ג:];

ד) [נ"ד],] (ס) [צ"ל בשני];

ו) [עין רש"י ורש"ש];

ז) רש"י סבב זה הדיבור

מיוחד, ח) [שם];

מוסף רש"י

עד שיומרו שניהן.

דכתיב והנה עד שער העד,

ואמר מר (טוטה ב:.) כל

מקום שנאמר עד הרי כאן

שנים עד שיפרט לך הכתוב

אחד (מכות ה: ובע"ז חגיגה

סו:). שלשה אחין ואחד

מצטרף עמהן. דהיינו אם

לשנה אח לשנה ואחד עם

האח, שאחיו אחד מעיד עם

סוף (רשב"ם ב"ב יו:.) הרי

אלו ג' עדיות. ולהכי כשר

עדותן, לשפוט דקא מסהיד

האי לא קמסהיד האי ואין

כאן שני עדים קרובים

בעדות אחת (שם).

עדות אחת להזמה. וגם

הזמו משלשין צינים וגם

אין ניומין עד שיומו כוון

(שם).

רבינו חננאל

בנים להדרי כגון ראובן

ואילפו להדרי מנא לן

ופשטין אם כן ליכתוב לא

יומרו אבות על הבן אמאי

כתב בנים ללמד שאפילו

בנים להדרי עדותן בטלה.

בנים לעלמא מנא לן כגון

עדות ראובן ואיליפו

לעלמא שעדותן בטלה.

ובא רמי רב חמא

למשפטה מעדים וזומתן

ובא רבא ודחה מהא דמתן

כפי חוקת הבתים ג' אחים

וא' מצטרף עמהן כו'

ופשטה הכי אם כן בדנים

לעלמא שרין הן ליכתוב

קרא לא יומתו אבות על

בנים והן לא יומתו על

אבותם ובנים למא לי אלא

אפי' בנים לעלמא פסולין.

אשכחן אחי אביו וכן אחי

אמו אחי אמו וכן אחי

(אבו). [נאכין]. ששינו

במשבתו מנא לן ופשטנא

מדכתיב אבות אבות לא

יומני ולא צריך להזהר ליה

למכתב לא יומתו אבות

על בנים ובנים לא יומתו

עליהן. אבות דכתב

רחמנא תרי יומני למא לי

אם אין לו ענין לקרובי

האב תנהו ענין לקרובי

האם. אשכחן שעדותן

בטלה לחובה מדכתיב לא

יומתו עדות הקרובים אם

יעידו [לכותן] להדרי או

לעלמא מגיין כי עדותן

דהוה ליה למכתב לא

יומתו אבות על בנים

ובנים על אבות ויומתו

יומתו תרי יומני למא לי

אלא אם אינו ענין לחובה

דלא הוה צריך ליה תנהו

ענין לזכות וברניו נפשות

והוא הדין לדיני ממונות

דכתיב משפט אחד יתיה

לכם: **אמר** רב (אחא)

[אחין] אבא לא יעיד לי

הוא ובנו וחתני אף (אבי)

[אנין] לא אעיד לו אני ובני

וחתני. פי' כגון יעקב

אביו בן יצחק אחי

ישמעאל שהוא אחי אבי

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

אשכחן אבוס לצנים. לרצון לכן שמעון דהיינו אחי אציו: **וצנים**

לאבוס. בן שמעון לרצוץן דהיינו בן אחיו. וכל שכן אבוס להדדי דהא

צנים מכא דידהו קא אמו ואימעטיו להו מהאי קרא אחיו ובנו ואחיו

אציו: **צנים להדדי מנלן**. דקמני צמתני' בן אחי אציו פסול לו:

ליכתבו לא יומתו אבוס על הבן.

דכיון דכתיב אבוס שני אחים משמע

ועל הבן הוי משמע בנו של כל אחד

ואחד הוי פסול לשניהם: **לעלמא**.

שהיו שנים קרובים פסולין להעיד על

אדם מן השוק: **צעדוס אחיו**. דאי

לאו דאסהיד האי קרובו צדהיה לא

הוה מיקטל נמנא צנים מתים זה על

זה: **שלשה אחים ואחד**. מן השוק עם

כל אחד ואחד מעידים על אכילת שני

ומעיד אחד מן האחין והבא מן השוק

על שנה ראשונה ואחד מן האחין

על השנה מן השוק על שנה שניה והשלישי

על השלישית והרי אלו שלש עדיות

והחוקה קיימת ולא אמרי' עדות

אחת היא והרי העדים קרובים אלא

ג' עדיות נינהו דאשמת דקא מסהיד

האי לא מסהיד האי: **והן עדוס אחם**

להומא. דעד דמתומי כולוה לא

משלמי ממונא דהא לא הוה ממוקמא

צידא דלוקח אלא צסדהומא דכולהו:

אלא הומא מעלמא קא אחי להו.

ע"י המזימין אותן הן משלמים ולא זה

על יד זה: **הוה ליה שלשי צראשון**.

צני שלישי הוא ואחיו אבא ראשון

דאבא ואחיו ראשונים ואני שני ובני

שלישי ואמר רב דשלישי לא יעיד

צראשון: ואין. צמתני' שני צצני

ושני צראשון תנן אצל כולי האי לא

פסיל צמתני': **שני צצני**. כגון אחי

אציו ובנו אחי אבא לי ואני לו הרי

ראשון צצני ושני צראשון בן אחי אבא

לי ואני לו הרי שני צצני אצל צני לאחי

אבא לא תנן: **מאי חסנו דקסני**

חסני'. אחי אציו ובנו וחתנו האי

חתנו דמתני' אצנו קאי דהוה שלישי

האי חתן. ולקמן פריך א"כ הוה שלישי

צצני: אגב אורחיה. דצעני לאשמועינן

שלישי פסול נקט חתן בנו דלאשמועינן

נמי צעל כאשמו: שמנה אבוס. עם

צניהם וחתניהם הוון כ"ד. אע"ג דצמתני'

תשעה תנן צר מחורגו שאין בן וחתן

עמו לקמין פריך להו: **תלפין וספרני**.

ח' אבוס וח' צנים וח' חתנים וח' צני

צנים. ואע"ג דאיכא תו ח' חתנים שני

חתנות חד קרי ליה: ואמאי קרי

ליה. רב לחתנו דמתני' חתן בנו כיון

דחתן לא הוי מזרעו ומעלמא אחי

כדור שלישי חשיב ליה רב והלכך צני

נמי לאחי אבא דהוי שלישי צראשון

פסול. ואיכא לאקשויי לרב כיון דאמר

חתן כדור אחר דמי אמאי פסול חתנו

לאחי אבא הוה ליה רציעי צראשון אלא

וקמני צמתני' חתן אחי אבא פסול לי הוה ליה שלישי פסול להעיד צצני ורב אכשר שלישי צצני דקאמר אף אמי לא אעיד לו אני ובני אצל צני לצנו יעיד: ה"ג אלא רב דאמר כר"א. ולעולם חתן לאו כדור אחר דמי ורב דפסיל שלישי צראשון כו' אלעזר דאמר שלישי צצני פסול וכ"ש שלישי צראשון ומיהו לית הלכתא כוותיה דאמרינן ציס נוחלין (צ"צ ד' קסת). דשלישי ס' צראשון כשר והלכתא כוותיה דרב מדצתראי' הוה: **בן בנו של אחי אבא**. לדידי הוי שלישי צצני ורב צראשון נפקא ליה מדכתיב צנים [דצנים דן] הוון שנים: וי"ו **לרצום צני צנים**. דפסולין לאבוס דהוה שלישי צראשון: **רבי אלעזר**. כרב סצירא ליה דיו"ו לרצום אחא ודריש על צנים למימר דכל דפסילי לאבוס פסול לצנים הלכך כי היכי דג' צראשון פסול שלישי צצני נמי פסול: **וסנא סנא**. תנא דידן כמו אבונא אחונא: חתן צעל אחותי פסול לי ואני לו שאני אחי חמותו ואני לחתן צעל אחות אצי בן אחי חמותו אני. ולחתן צעל אחות אמי בן אחות חמותו אני. מילתיה דרב נחמן מחתניהן דקמני צמתני' יליף וכן מילתיה דרב אשי מחתניהן דאחיו ואחיו אציו ואחיו אמו הן ובניהן וחתניהן רב איקלע למזבן

כת.

מאי חתנו דקתני צמתני' חתן בנו. תימא א"כ צמתני' דקתני גיסו

ובנו וחתנו היינו חתן בנו אלמא חתן בן אחות אשמו פסול

הא אפי' חתן בן אשמו כשר דקמני חורגו לצדו וי"ל דכיון דחתנו

הוי חתן בנו איכא למימר דחורגו לאו למעוטי בן חורגו וחתן חורגו

אלא אחא למעוטי בן בן חורגו וחתן

בן חורגו: **שצמוצה אבות שהן**

כ"ד. איכא טווצא דחדא ניניהו אלא

לפוס ריהטא דמתני' קחשיב:

תצלתין ותרתינן הוון. הא דלא דלא

קאמר ארצעים הוון הם

וצניהם וחתניהם וחתן צניהם ובני

צניהם משום דלא קתני להו צדהיא

צמתני' אי נמי שם חתנות חד הוא:

ו"תלמין ותרתינן הוון. פי' הקונט'

דחתן צניהם לא חשיב

דשם חתנות חדא הוא ור"י אומר דצני

צניהם לא חשיב משום דלא קתני

להו צמתני' צדהיא):

ביון דמעצמא אתי בדור אחר דמי.

פ"ה והא דלא אקשי' ליה

לרב כיון דאמרת כדור אחר דמי

אמאי פסול חתנו לאחי אציו הוה ליה

רציעי צראשון משום דקשיא ליה

מילתא אחריתי והקשה הר"ר יוסף

אחי הר"ף להר"ף דלאמי לא מקשי

לרב דאכשר ג' צצני דקאמר אחי

אבא לא יעיד לי הוא ובנו וחתנו

וחתנו כדור אחר דמי א"כ פסול שלישי

צצני ותיכף הר"ף אה"נ דהוה מצני

לאקשויי הכי אלא משום דאקשי ליה

מילתא אחריתי לא אסיק אדעמיה

דהכי נמי תיכף צשיטת הקונטרס:

רב דאמר כר' אלעזר. אומר ר"ת

דכן הלכה דשלישי צראשון

פסול דכמוכא צפ"ס נוחלין (צ"צ ד' קסת:

וס) דשלא ליה ר' אבא לרב יוסף צר

חמא הלכה שלישי צצני כשר ומשמע

הא צראשון פסול ואמר התם(י) דהכי

הלכתא וצירושלמי נמי אמרי' משה

מהו להעיד צאשת פנחס ואמר ר'

יוחנן כשר ומדנקט אשת פנחס

משמע דלפנחס לא יעיד דהוה שלישי

צראשון והא דלא אמרינן אשה

כצעלה כי הכא צאשת חורגו משום

דהתם איחפלא דרא:

גיסו

לא יעיד לי הוא ובנו וחתנו ואבתי הוה ליה שלישי בשני ורב אכשר שלישי בשני רב סבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא מאי טעמא דרב דאמר קרא לא יומתו אבות על בנים ובנים אבות שדי אבנים אמר רב נחמן אחי חמותי לא יעיד לי בן אחי חמותי לא יעיד לי בן אחות חמותי לא יעיד לי ותנא תונא בעל אחרותו ובעל אחרות אביו ובעל אחרות אמו הן ובניהן וחתניהן אמר רב אשי כי היוינן בי עולא איבעי לן אחי חמיו מהו בן אחי חמיו מהו בן אחות חמיו מהו אמר לן תניתוה אחיו ואחיו אביו ואחיו אמו הן ובניהן וחתניהן רב איקלע למזבן

גוייל

דמי לא יעיד לי הוא ובנו וחתנו ואבתי הוה ליה שלישי בשני ורב אכשר שלישי בשני רב סבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא מאי טעמא דרב דאמר קרא לא יומתו אבות על בנים ובנים אבות שדי אבנים אמר רב נחמן אחי חמותי לא יעיד לי בן אחי חמותי לא יעיד לי בן אחות חמותי לא יעיד לי ותנא תונא בעל אחרותו ובעל אחרות אביו ובעל אחרות אמו הן ובניהן וחתניהן אמר רב אשי כי היוינן בי עולא איבעי לן אחי חמיו מהו בן אחי חמיו מהו בן אחות חמיו מהו אמר לן תניתוה אחיו ואחיו אביו ואחיו אמו הן ובניהן וחתניהן רב איקלע למזבן

גוייל

גוייל

עין משפט

גר מצוה

נא א מיי פ"ב מהל' עדות

הלכה א סמג עשין ס

[טוסי"מ ס"י לחן];

גב ב מיי שם פכ"א הלכה

ז [טור שם וטוש"ע

ח"מ ס"י קמא סעי' הן];

גג ג ד מיי פי"ג מהל'

עדות הלכה טו סמג

לאין רטו טוש"ע ח"מ

סימן לג סעיף יוד:

גר ה ר ז ח מיי שם הלכה

ד טוש"ע שם סעיף צ:

תורה אור השלם

1. לא יומתו אבות על

בנים וְבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל

אֲבוֹת אִישׁ בְּחֻטְאוֹ

וְיִשְׁתַּחֲוּ דַּבְּרִים כִּד טו

מִשְׁפָּט אֲחֹד וְיִזְכֶּה

לְכַם כָּבֹד כְּאֹהֶרַח וְיִזְכֶּה כִּי

אֵין חֵן אֶלְהִיכֶם:

ויקרא כד כב

רבינו חננאל (היפוך)

ובתיו בנו ועשו חתנו לא

יעידו לי. אף אני יעקב

בראובן בני ושכם חתני לא

נעיד לו ואקשין אמאי